

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egész évre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők. Hirdetések, valamint nyitléri közlemények mérsékelt áron számítatnak.

Iparosok képzése érdekében.

Sok gondot ad a szülőknek gyermekeik jövőjének biztosítása. A sajtóban és szakgyűléseken sok indok és meggyőző érvelés felhozott arra nézve, hogy az iparos pályán leginkább biztosítva van gyermekeink jövője.

A budapesti ipari és kereskedelmi munkás-közvetítő intézet kérésére a közoktatási miniszter, hogy azon gyermekek szülőit, kik a 12 éves kort elérték és az iskolából kilépnek, szólítsák fel, hogy gyermekeik jobb jövője érdekében azokat iparosoknak képeztessék, illetve tanoncoknak adják. Ugyan e célból maga az intézet az idei tanév befejezése alkalmából körlevelet intézett több népiskola tanítóhoz s ezen körlevél következtében, valamint a közoktatásügyi miniszternek intézkedése folytán, most már napról-napra mindinkább növekvő számban jelentkeznek az olyan fiúk, akik mesterséget tanulni kívánnának.

Az intézetnek ugyan fölös számmal van tanoncközvetítési megbízatása minden iparágból; de jobbra csak a budapesti mesterektől s néhány nagyobb vidéki város iparosaitól és így az inasul jelentkezők elhelyezésénél csupán eme néhány nagyobb városra kénytelen szorítkozni, holott sokkal célszerűbb volna, ha a fiukat széttudná osztani az ország minden részében; mert a szülők is szívesebben adják a beleegyezésüket a tanviszony megkötéséhez, ha a gyermeküket a lakóhelyükhöz lehetőleg közel fekvő városba, vagy községbe tudják elhelyezni inasnak.

Természetesen azoknál, akiknél a közvetítendő tanonc méltányos bánásmódra és alapos kiképzésre

számíthat; mert hisz iparunk fejlődését csak akkor remélhetjük, ha a jövő iparos nemzedék olyan mesterek kezei közé kerül, akik értenek a tanonc kiképzéséhez.

Az intézet a közvetítést minden díj nélkül végzi

A budapesti ipari és kereskedelmi munkás-közvetítő intézetnél — melyet a kereskedelemügyi kormány a székesfőváros hozzájárulásával tart fenn és a mely minden díj nélkül közvetít a hozzá forduló mestereknek segédek és tanoncokat, — ez idő szerint részint fővárosi, részint vidéki mesterek körülbelül 1500 inast keresnek. Ezen mesterek közül a sütők, mészárosok, molnások — szabók, cipészek, csizmadiák, — az ácsok, kályhások, szobafestők, kéményseprők, az asztalosok, bogárok, kádárok, kocsifényező és nyergesek, — a kovácsok, bádigosok, kézművesek, műszövők, harisnyakötők, kefekötők, könyvkötők, — a timárok és fésűsök négy évi tanoncszerződés mellett nemcsak lakást és élelmezést adnak az inasnak, de ruházatot is s azonkívül viselik az odautazási, szerződési, tanoncképzési, betegsegélyezési és felszabadítási költségeket is. Ezenél tehát bármely fiú, aki ép és egészséges s az életének 12-ik évét már betöltötte, minden költség nélkül megtanulhatja a mesterséget és így az intézet még a legszegényebb napszámos vagy földmives gyermeknek is alkalmat tud nyújtani arra, hogy iparosra lehesen s ilyen módon az egyébként reája váró napszámoskodásnál és cselédeskedésnél sokkal kedvezőbb gazdasági és társadalmi helyzetbe juthasson.

Miért maradjanak népünk gyermekeinek értelmesebbjei a saját hazájukban a legutolsó gazdasági és társadalmi fokon, a napszámoskodásnál

és cselédeskedésnél; mikor a folyamatban levő nagy gazdasági átalakulás sokkal kedvezőbb helyzetet kínál a részükre?! Egy ilyen szegény gyermek előtt megnyitni az ipari pályát nemcsak emberbaráti kötelesség; de a szó legnemesebb értelmében vett hazafias cselekedet; mert ezáltal saját népünk jólétét, iparunk és polgárságunk megerősítését mozdítják elő.

Ennélfogva azon szülők, kiknek gyermekei a 12 évet meghaladták egészségesek és erősebbek s az iskolából kilépnek, helyesen cselekszik, ha gyermekeik jobb jövője érdekében nem helyeznek súlyt arra, hogy azok mindjárt keresethez juszanak és a család fentartásához hozzájárulnak, hanem felhasználják a kedvező alkalmat és azokat iparosokká képezetik.

A szülők be fogják látni, hogy ezen az úton jobb sorsot biztosíthatnak a gyermekük részére és sikerülni fog iparunk megerősítésének nagyfontosságú ügyét ilyen módon elősegíteni.

Szükségtelen azt bizonyítanunk, hogy manapság az ipari pálya sokkal biztosabb és állandóbb kenyeret nyújt kevesebb küzdelemmel, mint a leggyakoribb esetekben a tudományos pálya, mivel sajnos a legtöbb esetekben csak proletárokat, strébereket nevel.

Figyelmébe ajánljuk a szülőknek, hogy a kereskedelmi kormány eme magas intenciójához a „Petrozsényi ipartestület” készséggel járul hozzá és a tanonc elhelyezést minden díjazás nélkül a legnagyobb készséggel közvetíti.

A Zsilvölgyben, a hol oly sok a létért küzdő intelligensebb elem, hiszszük, hogy a kormány intenciójának üdvös volta mellett nem szükséges bővebben érvelni.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCÁJA

Eskütétel.

Az eskü fontosságát már abban az időben elismerték az emberek, mikor pedig az intelligenciától oly távol állottak népek és nemzetek, mint a mai ember a minden irányban pozitív tudástól. Bizonyos a lélekben és erkölcsben gyökerező súlyos indító oknak volt szánva az eskü, mely tehát nem pusztán szó, de szellemi, erkölcsi állapot feltételező forma. Szébb az imánál és szárnyaló éneknél; minden jót, vagy legalább is jobbulást feltételező fogadalom, amiben az emberi és isteni szervesen összeolvadt. Emberi volt a szó és isteni az elhatározás, a bizonyosság. A mai ember eszküszik, ha igazát keresi, eszküszik, ha szent, életre kiható munka előtt áll. Esküszik akkor is, midőn biztosítani akar magának jogokat; mikor erős fogadást tesz kötelességének hű teljesítésére. Látjuk, hogy ma is nagyfontosságú az eskü, nemcsak azért, mert hagyományokon alapuló, de mert erkölcsi alappal bír. És az esküben látni kell a lelket; az esküben ne csak a formát nézzük. Lényege, tartalma jön első sorban tekintetbe. Mivel pedig az a földiségtől elütő, azért mert lélekben gyökerező, mert tehát etikai fundamentumot tételez fel, azért hat ki az ember életére és cselekedeteire. Tehát azért bizonyos nimbusz veszi körül.

(Saját tudósítónktól). A hunyadvármegyei tanítók eskütételéről akarunk tudósítást írni. Tudósítást, amely visszaadja lehetőleg hűséggel azt a nagyfontosságú ak-

tust, amely a milyen mértékben megható, épen olyan mértékben kiható Hunyadvármegye egész kulturális életére. Bizonyos lelkesedéssel írjuk e sorokat. Nem csoda. Az a vármegye, mely hősokeket — s tulzással nélkül mondhatjuk — szellem-nagyságokat adott hazánknak, oda alakult, hogy ma már az elemi-kultúra tekintetében is eminens helyet foglal el Magyarország vármegyéi között. Keressük a szavakat, hogy kellő kifejezést találjunk arra az aktusra, melynek horderejét nemcsak belátjuk, de méltányolni is tudjuk. Eskükről van szó. Nemcsak egyszerű eskükről, mely elhangzott, határozottan, lelkesedéssel, mély nyomot hagyva a lelkekben, egy jövő, szellemileg nagy ország boldogsága érdekében. Hogy legyen boldog már egyszer ez az ország, ez a nép.

A vármegyei házból, melyben az eskütétel lefolyt, egy sorban talán még soha nem látott annyi tanítót, mint amennyi együtt volt e napon, augusztus 31.-én. A megható ünnepséget, mint keret, az egyszerű falakon elhelyezett ama kultur tényezők vették körül, ma már csak képen ugyan, de mindenesetre érdekes kószorúként, kik egykor a vármegye nemes vezetői voltak. Egy dícsőséges múlt tekintett le a tanítókra a cifraságtól ment falakról. Az eskühöz szükséges okmányok átvizsgálását Benkő segédtanfelügyelő vezette. 8 órakor bár munkához látott tetemes segítséggel, mégis csak tizenegy óra felé lett kész az irások rendezésével. Háromnegyed tizenegy órakor lelkes éljenzés közt a terembe lépett a vármegye főispánja, alispánja, Dénes tanfelügyelő s megnyitották a hivatalos gyűlést, a melynek keretében elhangzott az eskü. Dénes tanfelügyelő szíves, egyszerű szavakban üdvözölte a megjelent (kö. 250—300) tanítókat. Az eskü

letételét a társulati tanítók kezdték, kiket a tanfelügyelő kitüntető szíveséggel fogadott. Aztán következtek a különböző felekezetek tanításiügyének munkásai. Az eskü mintát Benkő segédtanfelügyelő olvasta. Az eskü elhangzása után Dénes tanfelügyelő nagyszabású, értékes beszédet mondott. Kifejtette az 1907. évi népoktatási törvény fontosságát. Utalt az eskü szentségére és figyelmeztette a tanítókat arra, hogy az új eskü bizonyos kötelezettséget ró a kultúra munkására, de jogokat is ad. Köteletséget ír elő a hazával szemben, melynek a jólétét nem csak a családban, de az iskolában és a társadalmi életben is köteles munkálni a tanítóknak ama nagy csoportja, mely ime fogadást tett arra, hogy lelken minden hevével, szívének minden dobbanásával azon fog lenni, hogy a rábizott gyermek-anyagot a magyar haza szeretetében nevelje fel. Joga is van a tanítónak ez eskü kapcsán. Az, hogy immár egyenesen követelheti a magyar államtól azt, hogy gondtalan megélhetéséről annál is inkább gondoskodjék, mivel ma már említett törvény értelmében a tanító köztisztviselő. Üdvözölte a tanításiügy munkásait s buzdította a jövő nagy Magyarország megalkotására. Az éljenzéssel kísért nagyhatású beszéd után a főispán beszélt a tanítókhöz. Közvetlenül Megható beszédében rámutatott a tanítónak hazája iránti kötelességére s komolyan figyelmeztette az esküt letetteket, hogy csak akkor számíthatnak közbecsülésre Magyarország tanítói, ha tettüket eme szavak irányítják: „A haza minden előtt”. A főispáni beszédet a tanításág lelkesen megéljenzte.

Az eskütétel után a tanítók közös ebédre gyűltek össze a „Fehér kereszt” szálloda konyhahelyiségében, hol

Tanoncoktatás.

A pécsi iparos kongresszuson megjelent Sztérényi József államtitkár a kormány iparpolitikai programját fejtegetve, rámutatott kisiparunk egyik legszomorúbb kérdésére az inasügyre.

Többek között így szól: e kérdés — tanonc ügy — rendezetlensége olyan veszedelemmel fenyegeti kisiparunk jövőjét, hogy ha kell, hatalmi eszközökkel is és vissza kell szorítani a maga természeténél mélyre azt a terrorizmust, amely ezen a téren is nyilvánul.

Bizonyára arra a szomorú valóságra célzott az államtitkár ur ezen szavaival, hogy hazánkban bizonyos elvakultsággal még mindig a fiataliságot tudományra neveljük. Hányszor hallja az ember: „fiam! ha nem tanulsz inasnak adlak” s ezzel félemlíti el a legtöbb szülő gyermekét az ipari pályától. És midőn a tudományra a tudomány kedvéért neveljük a fiataliságot, föl sem vesszük, hogy a tudományosan képzett emberek egész légköje koplal, vagy éhen hal, holott nyugaton a legfelsőbb tudományos intézetek is a helyén való tudományos oktatáson kívül, a tudományoknak a gyakorlati, az üzleti életben való alkalmazását is bemutatják.

Hazánk egy államférfia azt mondta: A gyűlölségek, az éhség, a nyomorúság a táplálója. A düh, az elkeseredés, a magára hagyatottság, a tehetetlenség gyermeke. A jó mód, becsület és férfias; csak a szegénység irigykedő és kaján. A jó mód, szabadság, a szegénység, rabszolgaság. Nem látjuk-e éppen mostanában közgazdaságilag a fejlődés első stádiumában álló hazánkban is dúló bérharcokból, a gazdasági, az üzleti illetőleg a kenyér kérdésének ádáz harcát?

Milyen másképpen alakulhatnak a társadalmi osztályoknak ezen egymáshoz való ellenséges viszonyai, hogy ha képesek volnánk az elszegényedésnek gátat vetni, ha hatalmunkban állana a nemzet minden fiát gyakorlati irányú tudással és ügyességgel anyira fölfegyverezni, hogy a jólét bizonyos foka az irigység és az elkeseredés szülte bűnöknek nem engedné föltámadni. Nehéz feladat ez, a legnehezebbek egyike, de nem légvár. Hogy a nemzet minden rétegében általános jólét meghonosodjék, a sok rendelkezésünkre álló eszközök közül csak egyre utalok: *Tanítsuk a nemzet egészét dolgozni, ez legyen a jelszavunk.* Erre azt mondhatják tisztelt olvasóm: „Hiszen dolgozunk”. Igaz, hogy dolgozunk, de nem úgy és nem annyit, mint a mennyit kellene, különben nem állanánk a népek munka versenyében meglehetősen hátra.

Ha a népek bármely rétegét is vesszük elő, mindenütt úgy találjuk, hogy azt bizonyos kényelemkereset jellemzi, ami különben természetes, mert hát a munka többnyire fájdalmat okoz, ha pedig fájdalom nélkül is megélhetünk, magától értetődik, hogy kikerüljük. Innen a magyar népnek jellemző hajlandósága: a hivatalnoki pálya.

Még híján van a népzöme a komoly és nehéz munka terén az önálló kezdeményezésnek, a vállalkozásnak és akik vállalkozni is rendesen a kellő iskolázottság és gyakorlatosság híján, nem vagyunk képesek oly nagy mennyiségű és sok oldalú munkát kifejtetni, hogy vállalkozásunkat teljes mértékben siker koronázza.

megjelent Dénes tanfelügyelő, Benkő segédtanfelügyelő és dévai intelligencia számos tagja. A tanítók lelkesedéssel beszéltek a fehér asztal mellett a jövő évek hazafias munkájáról s az összetartozandóság testvéries érzése foglalta el a szíveket. Az első pohárköszöntőt a tanfelügyelő mondta. Lekésítő, hazafias hévtől izzó beszédében rámutatott a tanítónak hazája iránti kötelességére s arra a következtetésre jutott, hogy ha a tanító igazán, becsületesen akarja megérdemelni a társadalom elismerését, s ha követelésekkel lép fel a hazával szemben, ezt csak úgy teheti, ha intenzív, hazafias munkájával az iskoláját a honfrierények melegágyává alakítja át. Orbán szásvárosi tanító a tanfelügyelőt élteti, mint akitől a hunyadvármegyei tanításág ügyének igazságos elbírálását várja. H a j t m a n n tanító az egyetértésre, a kölcsönös szeretetre buzdítja kártársait. Ródl társulati tanító hatásos beszédében a tanfelügyelőt élteti. Károlyi társulati tanító a jövő nagy munkájára mutató, tanító-társainak erőt és kitartást kíván. Még több szép beszéd hangzott el az ebéden, melyekre ki nem térhetünk, konstátálhatjuk azonban, hogy a beszédek egy jövő, intenzív munka zálogai voltak egytől-egyig.

A tanítók a délután és estéli vonattal utaztak el Déváról, magukkal vivén egy nagyfontosságú és felejtetetlen nap kedves emlékeit. K.

Népünket csak úgy tehetjük a modern háboruban harcra képesre, ha neveljük és oktatjuk. Üzleti erkölcsökre való nevelésünk úgy lesz sikeres, hogyha a gyermekkel már zsenge korában a szülői háznál a munka dícséretével és tiszteltetéssel kezdjük, majd az iskola legalsóbbjától legfelsőbbjéig mindig ezt hangoztatjuk. A munka tiszteltetését — a foglalkozás természetétől teljesen eltekintve — a társadalom minden rétegétől kiyétel nélkül megkívánjuk.

A meddig nem lesz vége a társadalmunkban az embereknek foglalkozás szerinti való osztályozásának, amíg az iparost és kereskedőt is más intelligens foglalkozású osztályok lenézik és leszólják, addig nemzeti jólétéről nem lehet szó nálunk.

Az ipari munkára való nevelésnek és tanításnak főeszközei azonban a különleges iparoktatási intézmények. Az ipari foglalkozásnak más társadalmi osztályok részéről való lenézésének főoka talán főképpen az iparos munkások zömének kisebbségi műveltségi fokában található. Ennek gyógyítására tehát törekedjünk az iparosokat széles rétegben és a műveltség bizonyos általánosabb fokára emelni. Törekedjünk azonkívül az iparosokkal az üzleti életben a siker kivívásához szükséges eszközöket, az abszolút szakirányú, a művészi és a kereskedelem üzleti irányú ismereteket elsajátítani.

Kezdjük ezt már a népiskolában a rajzoktatással, melyre az új tanterv is nagy súlyt fektet — a formázás, a számtannal az üzleti érzék felkeltésével és folytassuk az iparos és kereskedő tanonciskolában, hogy az innen kikerülő ifjak a jövő közgazdasági életünk előkelő harcosai, akik hivatva lesznek kellően neveltetett erővel, állandó munkakedvvel és üzleti ismeretekkel a nemzetközi gazdasági harcban sikeresen helyt állani.

Kíváncsú tehát, hogy teljes erővel dolgozzunk alsófokú ipari és kereskedelmi, de egyéb szakoktatásunk kellő kiépítésén és szervezésén is, hogy a legfiatalabb munkás az inasiskolában, a fiatal segéd és a kis mesterek pedig a nekik megfelelő továbbképző tanfolyamokon sajátíthassák el mind azt, mit a nemzetközi versenyben való megállhatás szempontjából ma már az utolsó helyen álló harcostól is megkívánunk kell. Csak így teremthetünk jólétet, ennek nyomán pedig megelégedettséget és boldogságot az egész nemzetnél.

Most a tanév küszöbén szükségesnek véltem ezen — mindenki által ismert tényeket feleleveníteni s egyben felhívni iparosaink és kereskedőink figyelmét arra, hogy tanoncaikat irassák be és pontosan járassák a tanonciskolába s ezáltal mozdítsák elő a jövő nemzedék művelődésének előrehaladását, hogy ezek majdán mint művelt iparosok s kereskedők méltó helyet foglalhassanak el a társadalomban. E helyen említem meg, hogy az iparostanonciskolai felügyelőbizottság nemes intenciójának sugallatából a folyó tanévben felfog állíttatni „*az iparostanoncok ifjusági egyesülete*”.

Hogy mily fontos intézmény ez, idézem az iparoktatási főigazgatónak évekként elzött írok egyik értekezéséből a következő adatokat:

„Bár nagy súlyt fektettek arra, hogy az iparos ifjusági egyesületekben sok mind kínálkozik arra, hogy az ifjú iparosok hasznos ismeretekkel gazdagodjanak, tudásban erősödjének, ami által a jövőben egy fejlettebb iparos osztálynak vetik meg alapját, én mégis az egyesületi élettől legfőként azt remélem, azt várom, hogy a kölcsönös testvéri szeretet ápolása mellett meggyökeresítségük az ifjú nemzedékben ennek az országnak, a magyar hazának tántoríthatatlan és önfeláldozó szeretete; azt várom, hogy ennek az országnak minden iparos ifja átlegyen hatva az édes anyaföld igaz szeretetétől és egy pillanatra se tántorodjék meg, ha a rohamosan növekvő nemzetközi szocializmus kísértése előtt áll”.

Ezzel röviden vázolván van az ifjusági egyesület célja.

Továbbá így ír:

„Ezt a hazafias missziót van hivatva az ifjusági egyesület teljesíteni és bizonyára érdemes munkát végeznek mind azok, akik ezt az üdvös célt igaz szeretettel szolgálják”.

G. J.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Petrozsényi község képviselőtestülete f. hó 6-án, szombaton d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott. Tárgyalásra ki voltak tűzve: 1. Vármegyei alispán urnak 9056—1907. számú rendelete a felállítandó petrozsényi kir. járásbírórság részletes tervrajzának és költségvetésének beterjesztése s vonatkozó egyéb intézkedések fogantatására. 2. Ugyanannak a községi vízvezeték

engedélyezése tárgyában fogantatandó intézkedések iránt kiadott 6029—1907. számú rendelete. 3. Ugyanannak a község csatornázási ügyére vonatkozó 6026—1907. számú hasontartalmú rendelete. 4. Ugyanannak a községi ut- és járda építés költségeinek fedezésére nézve konkrét határozat hozatalát s egyéb intézkedések fogantatását elrendelő 8770—1907. számú utasítása. 5. Az előjáróság előterjeszti a bor- és huszfogyasztási adó bevételei iránt kötött s jóváhagyott szerződést. 6. A községi fogyasztási adópótlék kezelésére kiküldött bizottság jelentése egyévi (1906. aug. hó 1-től, 1907. évi aug. 1-ig) működéséről. 7. Ugyanezen bizottságra egy tag választása iránti előterjesztés. 8. A közvilágításra szolgáló villamoslámpák elhelyezésére vonatkozó javaslat. 9. Az utkaparó javadalmazásának megállapítása tárgyában a névszerinti szavazás megejtése. A közgyűlés lefolyásáról jövő számunkban referálunk.

— Jegyzők közgyűlése. A hunyadvármegyei községi és körjegyzők egylete 1907. évi szeptember hó 17-én délelőtt 11 órakor Petrozsényben, a társulat vendéglátó épülete dísztermében tartja évi rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki jelentés. 2. Mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 3. Popovics Dénes volt egyleti elnök elhunyt feletti emlékbeszéd. 4. Az egylet 1906. évi zárszámadásának megvizsgálása. 5. Az egylet 1908. évi költségvetésének megállapítása. 6. Tolnavármegye jegyző-egyletének átirata a jegyzői magánmunkálatok jogkörének káros megváltoztatása iránt irányuló akció ellen. 7. Fehérvármegye segédjegyzői által megküldött memorandum s ezzel kapcsolatban a segédjegyzők anyagi helyzetének javítása iránt teendő lépések feletti határozat. 8. Jász-nagy-kun-szolnokmegye jegyző-egyletének átirata a kedvezményes vasúti menetjegy elnyerése iránt. 9. Zemplénvármegye jegyző-egyletének átirata a „Községi Közlöny” támogatása iránt. 10. Anyakönyvi kivonati és családi értesítő kiállítás díjak szedésének módozataira benyújtott indítvány. 11. Jövő évi közgyűlés helyének megállapítása. 12. Központi egyleti közgyűlésre kiküldendő tagok megválasztása. 13. Rignáth Béla egyleti főjegyző indítványa irodai segédmunkaerő rendszeresített állásának szervezése iránt. 14. A jegyzői fizetési alap létesítése iránti határozathozatal. 15. Az egyleti közgyűlés előtt 24 órával az egyleti elnökséghez beérkező indítványok tárgyalása. 16. Elnökválasztás és esetleg a tiszti karban megüresedő más állások betöltése. Vidéki vendégek, akik éjjeli szállást, vagy a tervezett szurdoki kiránduláshoz kocsit óhajtanak igénybe venni, szíveskedjenek Zádor Károly egyleti tagnak Petrozsényben előzetesen tudomására hozni.

— 5668. A zsidó időszámítás szerinti első hónap holnap, hétfőn kezdődik. Tisri hó első napja a zsidók ujve, mely a polgári időszámítást 3761 esztendővel előzi meg s így ezen időszámítás szerint, a világ teremtése óta 5668 esztendő óta áll fenn a mi vén földünk, a rajta küzdő emberinnemmel, az élőlényekkel a nap, hold és csillagokkal együtt. Az ujév 10-ik napján, f. hó 18-án, szerdán lesz Som Kippur, az engesztelő nap, vagyis a nagybőjt, a zsidók legnagyobb ünnepe.

— Félbenhagyott vívótanfolyam. A beállott iskola tanévvel a vívótanfolyamot beszüntetnem kellett, azonban remélve azt, hogy a legközelebbi gimnáziumi bizottsági ülésen kéresem teljesített fog, egy folyó évi október 1-től, a már eddig szép eredményt elért vívótanfolyamaimmal folytatni fogom a gyakorlatot. Schuster Sámuel vívó-mester.

— Ősz. Még nem sárga ugyan a levél, de már érezzük, hogy nemsokára minden aludni tér, egy hosszú, téli álomra. Sűrű eső hull az elkenyészett földre. Napsugár csak lopva kerül elő néha-néha a barna nedves felhő mögül. Minden fű, fa, virág, madár dideregve gondol az időre, mikor éles, téli szél fog szántani végig a most még zöld mezőn. Az eső pedig hull csendesen, csendesen. Az ember pedig köpenybe burkózva uapsugarat óhajt.

— Ujoncok és póttartalékosok behívása. A hadügy-minisztérium által kiadott rendelet a tényleges szolgálatra berendelt ujoncok bevonulásának napját, az eddigi szokástól eltérően, október 16-ra állapítja meg. Az egyévi önkéntesek a honvédségnél és a közös hadseregnél azonban, mint rendesen, ez évben is október elsején kezdik meg tényleges szolgálatukat. A közös hadsereg póttartalékosai október 3-án, a honvédség tartalékosai pedig október 6-án jelentkeznek szolgálattelekre, míg az önkéntes póttartalékosok behívása mindkét hadseregnél október első napjára szól.

— **Vihar.** Szeptember 1-én éjjel nagy vihar vonult át a Zsilvölgyön, mely nagy károkat okozott a gazdáknak. A házak tetejét felszaggatta s a már boglyába rakott szénát szétszórta. Több helyről érkezett tudósításunk arról, hogy a kísértetben jött zápor a partmosás következtében mérhetetlen károkat okozott.

— **Az orv-halászat ellen.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságokhoz az újabb ismét nagyon lábrakapott orvhalászat megakadályozása végett. A miniszter leiratban felhívja a törvényhatóságok figyelmét arra, hogy a legszigorúbban utasítsa a halászat-tilalom ellenőrzésére és végrehajtására hivatott hatósági közegeket, hogy az árvezeknek várható lepadása után is gondosan felügyelet alatt tartásuk a kiöntések lefolyását és amennyiben a halak fogására vagy visszatartására irányuló átkötéseket látnak, azokat azonnal semmisítsék meg; a teteseket pedig ki-nyomozva, haladéktalanul, jelentsék föl az illetékes hatóságnál, hogy az soronkívül megindíthassa a megtorló eljárást.

— **Az iszákosság korlátozása** érdekében ország-szerte történik intézkedés. Legutóbb a salgótarjáni főszolgabíró léptette ott életbe a következő rendelkezést: Nógrádvármegye hatóságának 1907/VII. 13-án tartott gyűléséből hozott 11218. sz. határozata folytán, miután mindinkább lábra kapott azon nemcsak közgazdasági, de közérdeklőségi szempontból nem eléggé kifogásolható állapot, hogy a föld népe heti keresetét és jövedelmét szombat estétől, vasárnap éjjelig tartó dorbézolásokban szórja el nemcsak, de ezen korhelykedések és kocszmázások sok a köz- és vagyonbiztonság és közrend fentartására ütköző cselekményeknek a csirája: Az e tárgyban alkotott vm. szabályrendelet 18—4 adott jogomnál fogva: Elrendelem, hogy 1907. évi szeptember hó 15-étől kezdőleg vasárnapokon s a Gergely naptárban megjelölt ünnepnapokon a záróra d. u. 1 óra legyen, mely időtől kezdve a kocszmákba és minden néven nevezendő italmérési üzletek, a következő hétköznap reggeléig zárva tartassanak. A zárórára vonatkozó, ezen rendelkezésem a vendéglő, kávéház, kávéház és cukrász üzletekre ki nem terjed. Ezzel egyidejűleg a 1899. évi 78.543/879. B. m. Rendelet 14. §-a valamint a B. m.-nek 1904. évben 21534. sz. a kiadott elvi határozatnál fogva, utasítotam a közs. előjárókat, hogy a kocszmák, vendéglők, kávéházak ajtai ünnepnapokon az isteni tisztelet tartama alatt úgy d. e. mint d. u. zárva tartassanak. Megjegyeztetik, hogy az ünnepnapokon az isteni tisztelet délelőtti fél tíz órától fél tizenketőig, délután pedig két órától három óráig tartanak. Utasítom a közs. előjáróit, hogy ezen rendeletemet minden kávéház, vendéglős és italmérővel közölje, tegye közhirrre azzal, hogy ezen záróra iránti rendelet megszűnés az 1879. évi XI. t. c. 74. §-a értelmében fog büntetett. A miről szigorú ellenőrzés végett úgy az összes előjárókat, mint a csendőrsőket értesítem. Salgótarján, 1907. augusztus hó 4-én. S z e c s e y t b. főszolgabíró. Hason rendelkezés a Zsilvölgyben is nagyon idős lenne, s talán nehézségekbe sem ütközne. Hány szegény család jövője függne ezen rendelkezéstől és hány emberi életet és testi épséget lehetne ezáltal megmenteni.

— **A pálinka.** Vasárnap este Vulkánban a Lobs-teín-féle kocszmában mulattak a munkások. Többek között vagy haton Brád vidékéről ide szakadt bányászok is, kik még régebbi időtől haragosok voltak. A pálinka pedig tudvalevőleg virtust ad. A haragosok a szeparáció mellett egymásra ismertek s előkerültek a bicskák, a botok, a melynek eredményeképpen bevert fejekről és 20—25 nap alatt gyógyuló sebekről adhatunk hírt. És jön a vasárnap, a másik és ismét egy, és ismét egy s ismétlődik az ilyen véres eset, a melynek oka és mindig oka a pálinka.

— **A vonatok világitása.** A magyar államasutak vonatainak a személyszállító kocsiokban a világitás gyökeresen megjavították ebben az esztendőben. A mostani gázvilágitás helyett mindenütt — gázizzófényvilágitást fognak alkalmazni. A mostani villamosvilágitási rendszert is ki fogják küszöbölni, mert a mai lámpások csak a kocsiszakaszkok tetejét világítják meg és olvasni sem lehet másképp, mintha az ember feláll. A mai lámpások helyett kétkaru villamos csillárokat fognak alkalmazni, hogy az utasok ülő helyzetben is jól lássanak. A külföldre járó kocsikat külön villamfejlesztő dinamógépekkel is föl fogják szerelni.

— **Tarkaság.** Az én kedves román barátom valahol a ládafiókban egy régi posta-utalványt lelt. Mivel pedig katonai fiának eltört az „indiblanc“-a, hát vig cse-
gési koronákkal igyekezett a fiut megvizsgáltatni. Beál-
lit a póstára illő alázattal s a kisasszonyt szépen kéri,

lenne olyan jó elküldeni a négy koronákat Juonnak, hadd fizethesse az elszerecsétlenedett „indiblanc“-ot. A kisasszony azonban nem akarja elfogadni az öregtől a piros papirost.

Magyarazza neki jobbra is, balra is, hogy az így rossz, meg úgy régi. Az öreg hallgatja egy darabig a lamentációt, aztán illetően fakad ki:

— Soha sem hittem volna, hogy a szép kisasszony olyan rossz szívű. Mert én tudom, hogy ez az irás nem rossz, nem is régi. Csak hát azért nem akarja elküldeni, mert — mert nem magától vettem.

— **A villamoslámpák elhelyezése** iránt a községi építészeti bizottság a helyszínen megejtett szemle alapján intézkedett s javaslatát a tegnapi közgyűlésnek bemutatta, mely a bizottság megállapodásához hozzájárult. Eszerint Petrozsény utcái igen szépen lesznek megvilágítva, különösen a Kossuth Lajos utca és a Templom utca, hol 28 méter távolságra lesznek a villamoslámpák, ezen kívül a Templom-utca végén a Wagner szálloda előtt és a piacon ily lámpák lesznek felállítva. A villamosáramfejlesztőtelepen is serényen foly a munka s előreláthatólag jövő év első-második hónapjában meg lesz a rég ohajtott közvilágítás.

— **Disznó-csempézés** Parosényban. Változatosság kedvéért a disznókat lopták is Romániából. A Strázsán át tizenegy sertést hoztak át honfitársaink, mikre nem igaz uton tettek szert, tudniillik egy romániai polgártól erőszakkal vették el. Nyole darabot már pár héttel ezelőtt lefoglaltak a vulkáni csendőrsők, szeptember harmadikán pedig a többi három darab is megkerült. Mind a tizenegyet a közigazgatási hatóság eladta s a tettesek ellen az eljárást megindították.

— **Rémes halál.** Vleik Dán kimpulujnyági lakos a feleségével szombaton délután a mezőn dolgozott. El-fáradva falatozni akart, de nem izlet neki az enniváló. Mondta is azt a feleségének s elment fürödni a közeli patakba, gondolta, majd jobban lesz. Az asszony sokáig várta az urát, azt gondolta aztán, hogy bir adás nélkül hazament, ő is távozott. Másnap reggel, a patak felé menő pénzügyőrök találtak meg Vleik Dánt a patakban halva, kit fürdés közben utolért a szivgyöres s így a különben erős ember a csekély vízben lelte halálát.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.
Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

MEGHIVÓ.

A zsil-macesd-parozsényi nemes közbirtokosság 1907 évi szeptember hó 25-én d. e. 10 órakor Zsil-Macesd-Parozsény községben a görög katolikus iskola helyiségében közgyűlést tart, melyre a t. közbirtokossági tagokat törvény-szabta módon tisztelettel meghívja

Zsil-Macesd-Parozsény, 1907. szeptember 6

Vlaik Petru,
elnök.

T a r g y:

A zsil macesd-parozsényi 157 sztkjvben A 1—6 rsz. 3300, 3301, 3310, 184, 3295, 3296, 3304, 3305, 3306, 3309, 3321, 3443, 3808, 3809 hrsz. alatt foglalt erdők és legelőkre vonatkozó üzenterv tárgyalása és jóváhagyása és ennek alapján az erdei termékek értékesítése iránti intézkedés.

Sz. 690 —1907, végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhirrre teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1907. évi V. 6850. p. sz. végzése folytán dr. Ábrahám József ügyvéd által képviselt Hitebank részv. társ. petrozsényi bej. cég fel-peres részére Pripics József és társai livazényi lakosok alperesek ellen 560 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől le-foglalt és 1605 koronára becsült ingóságokra a puji kir. járásbíró 1907. V. 1283/2 számú végzésével az árverés elrendeltétvén, annak a korábbi vagy felülfo-glaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvé-nyes zálogjogot nyertek volna, alperesek lakásán Liva-zény községében leendő megtartására határidőül 1907. évi szeptember hó 17-ik napján délelőtt 11 órája kitűze-tik, amikor a bíróság lefoglalt tehén, széna, juhok, fa-épületek, szekér s egyéb ingóságok a legtöbbet igéro-nek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingó-ságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy amennyiben ré-szükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kikül-döttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mu-lasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottik. Kelt Puj, 1907. évi augusztus 31 napján.

Lörinczy Károly
kir. bir. végrehajtó.

Kiadó lakás.

A „Kálvária“ alatt levő, Kodra Gyula járási számvevő tulajdonát képező házban, 3 szoba, konyha, kamra, fürdőszoba, kertből álló lakás f. év szeptember hó 15-től kiadó. Az udvaron viz-vezeték és egy jó forrásu kut van. Értekezhetni a tulajdonosnál a déli órákban.

= Világos muskotály
csemege-szőlő 5 kilos
kosarja csak **=**
1.20 frt.-ért kapható
Gruber-féle üzletben.

☞ EGY KEVÉSBÉ HASZNÁLT ☞
Singer-féle varrógép
ELKÖLTÖZÉS MIATT JUTÁNYOSAN ELADÓ.
Hol? Megmondja e lap KIADÓHIVATALA

Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad
e lap kiadóhivatala.

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár

Sürgönyezim:

„Viráglelep Temesvár“.

Távbeszélő 10 szám.

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja:

A legszebb és legdiva-
tosabb Csokrok és

Koszorukat

üde élő virágokból, a
legjobb kivitelben

Menyegzői és alkalmi csokrokat
Ünnepélyi és gyászkoszorúkat

Sürgös megrendeléseket táviratilag kérem.

A Monarchia legnagyobb virágszállítója.

Bevásárlási utamról hazaérkezve értesíteni kívánom a n. é. közönséget, hogy **kedvező vásárlások** által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy dacára a minden cikkben történt nagy áremelkedésnek dusan ellátott raktáromon az árukat még a régi olcsó árakban bocsájtom a tisztelt közönség rendelkezésére, miután el-
vem **kis haszon, nagy forgalom.**

RÖFÖSÁRUKBAN: Mindennemű vásznak, chifonok, oxfordok, zefírek, kanavaszok, cibelinek, női angol-szövetek, flanelok, kartonok, szatínok, kitűnő minőségű mosó parchetok és olcsóbb parchetok is. **Asztalkészletek, paplanok, Rouge-Satin és kasmirból.** Függönyök: **Füll, csipke és szövetből.** **Patent harisnyák, ág- és asztalterítők, falvédők** nagy választékban. **Selyem félkeztűk, férfi és gyermek ruhák, ulszterek, téli kabátok,** ugyancsak férfi és fiú kalapok, nemkülönbén férfi, női és gyermek **cipők,** ugyanezeknek **ingek** mindenfajta **trikoárak.** Továbbá: **Blusok, női kalapok, leánykaruhák, keztűk, gallér és kézelők, nyakkendők, férfi, női és gyermek harisnyák, zsebkendők, ingek, corsetták, kötenyek** stb. stb.

Rendkívül nagy választék szebbnél-szebb női övekben.

Midőn még a nagyérdemű közönségnek fentebb részletezett áruimat ti-
gyelmébe ajánlani bátor vagyok, kérem egyuttal, hogy a nagybecsű látogatása ál-
tal azoknak jó minőségéről és olcsóságáról személyes meggyőződés szerezzni mélt-
toztassék.

Szolid és pontos kiszolgálásról előre is biztosítva vagyok, a mélyen tisztelt vevőközönségnek
kitűnő tisztelettel:

WEISZ REZSŐ divatáruháza
PETROZSÉNY (fő-utca).

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tiszte-
lettel tudomására adni, hogy 1893. év óta tennálló **papírkereskedésem**
ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb
igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is leg-
olcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésemben jutányos
árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztet-
tem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legju-
tányosabban kielégíteni képes
vagyok; miért is a n. é. közön-
ség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton
fokozódó igényeinek kielégíté-
sét szem előtt tartva
könyvkötészetet
rendeztem be s ebbe a szakmá-
ba vágó munkálatok teljesítését
megelégedésre s a legjutányo-
sabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.

NYOMATOTT FIGULI ANTAL GYORSSAJTÓJÁN PETROZSÉNY

Uj üzlet.

Petrozsényben a fő-utcán Gruber-
féle házban

butor és kárpitos

műhelyt nyitottam, hol kárpitos munkák
javítását jutányos áron eszközölöm.

Goldstein Albert,
kárpitos és butorraktáros.

Petrozsényben, a kálvárián

egy telek két épülettel

E L A D Ó.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **SZERKESZTŐSÉG.**

Szálloda átvétel.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek b.
tudomására hozni, hogy Petrozsény-
ben, a Kossuth Lajos utcában levő, ujon-
nan átalakított és berendezett s a modern
kívánalmaknak mindenben megfelelő

EMKE SZÁLLODÁT

átvettük s azt f. év szeptember hó fo-
lyamán megnyitjuk.

Az évek hosszú során át kifejtett főpin-
céri működésünk és e téren szerzett gaz-
dag tapasztalataink képessé tesznek, hogy
a nagyérdemű közönség legkényesebb
igényeinek is megfeleljünk.

A szállodában 14 kényelmesen berende-
zett **szoba, kávéház, étterem** áll a n. é.
közönség rendelkezésére. Jó ízletes **kony-
háról** kiválóan gondoskodunk.

A t. ker. utazó uraknak kedvezmény,

A nagyérdemű közönség becses jóin-
dulatát és számos látogatását kéri
alázatos tisztelettel:

SOHR HENRIK és WEISZ JENŐ

szállodások.

Pályázati hirdetmény.

A **FELSŐ-ZSILVÖLGYI KÖSZÉNBÁNYA TÁR-
SULAT** vulkáni kórházában megüresedett **beteg-
ápolónői** állásra pályázat hirdetetik.

A meghívandó betegápolónő **napi 2 korona**
javadalmazást, ingyen **lakást, fűtést** és **világi-
tást** kap.

A pályázni kívánók felhivatnak, hogy tisztes-
séges előéletüket és egészséges voltukat igazoló
bizonyítványaikkal felszerelt kérvényüket alulírott
üzemvezetőséghez legkésőbb **szeptember hó 15-ig**
nyujsák be. Előnyt nyerne azok, kik hasonló al-
kalmazásban már voltak.

A FELSŐ-ZSILVÖLGYI KÖSZÉNBÁNYA TÁRSULAT
ÜZEMVEZETŐSÉGE.

KIADÓ LAKÁS ÉS ÜZLETHELYISÉG.

A jelenlegi **GOLDSTEIN-féle butorraktár** és
kárpitos üzlethelyiség lakással együtt október
1-ére jutányosan **kiadó.**

Értekezhetni lehet: **GRUBERÉKNÉL.**